Sūrat al-Zumar
(The Troops, Throngs)

سورة الزمر

Súrah – 39
No of Ayat – 75

English Translation : ***Ali Quli Qara'i***
Urdu Translation : ***Allamma Zeeshan Haider Jawadi***
Hindi Translation : ***Farrukh Khan & Ahmed***

For any errors / comments please write to: rehanL@hotmail.com
Kindly recite Sura E Fatiha for Marhumeen of all those who have worked towards making this small work possible.

This is a 'Meccan' sūrah.

The surah that mentions THE THRONGS of the unbelievers who shall be driven to Hell in the Hereafter, and the companies of the God-fearing who shall be ushered to Paradise in honour. It takes its name from verse 71 and verse 73 in which the word "throngs" (*zumar*) occurs. The main focus of the surah is the contrast between those who follow the true faith, and those who ascribe partners to God. The surah emphasizes that people are free to choose whether to believe or disbelieve (verse 41), but urges them in the strongest possible terms to turn to the right path while there is still time to repent (verse 53).

Imam Ja'far as-Sadiq (a.s.) said that whoever recites this surah will be given a honourable and respectable status in this life and in the hereafter. Allah (s.w.t.) will give him so much respect in the eyes of the people that they will be in awe. The fire of *Jahannam* will be made *haraam* on his body (i.e.. he will never enter hell fire) and the gifts he will get in *Jannah* will be countless. The Holy Prophet (s.a.w.) has said that is a person keeps this surah (written) in his possession then whoever meets him will praise him. If this surah is tied to one's arm then whoever sees him will praise him.

اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّد

O' Allāh send Your blessings on Muhammad and the family of Muhammad.

اے اللہ ! رحمت فرما محمد وآل(ع) محمد پر

ऐ अल्लाह मुहम्मद और आले मुहम्मद पर अपनी सलामती रख़

allahumma salli `ala muhammadin wa ali muhammadin

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

**In the Name of Allāh,
the All-beneficent, the All-merciful.**

عظیم اور دائمی رحمتوں والے خدا کے نام سے

अल्लाह के नाम से जो बड़ा कृपालु और अत्यन्त दयावान हैं।

bi-smi llāhi r-raḥmāni r-raḥīmi

تَنزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾

The [gradual] sending down of the Book is from Allah, the All-mighty, the All-wise.

یہ صاحبِ عزت و حکمت خدا کی نازل کی ہوئی کتاب ہے

इस किताब का अवतरण अल्लाह अत्यन्त प्रभुत्वशाली, तत्वदर्शी की ओर से है

tanzīlu l-kitābi mina llāhi l-ʿazīzi l-ḥakīmi

إِنَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّينَ ﴿٢﴾

Indeed We have sent down the Book to you with the truth; so worship Allah, putting exclusive faith in Him.

ہم نے آپ کی طرف اس کتاب کو حق کے ساتھ نازل کیا ہے لہٰذا آپ مکمل اخلاص کے ساتھ خدا کی عبادت کریں

निस्संदेह हमने यह किताब तुम्हारी ओर सत्य के साथ अवतरित की है

ʾinnā ʾanzalnā ʾilayka l-kitāba bi-l-ḥaqqi fa-ʿbudi llāha mukhliṣan lahu d-dīna

أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ۚ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ

Look! [Only] exclusive faith is worthy of Allah, and those who take guardians besides Him [claiming,]

آگاہ ہوجاؤ کہ خالص بندگی صرف اللہ کے لئے ہے اور جن لوگوں نے اس کے علاوہ سرپرست بنائے ہیں یہ کہہ کر کہ

जान रखो कि विशुद्ध धर्म अल्लाह ही के लिए है। रहे वे लोग जिन्होंने उससे हटकर दूसरे समर्थक और संरक्षक बना रखे है (कहते है,)

ʾa-lā li-llāhi d-dīnu l-khāliṣu wa-lladhīna ttakhadhū min dūnihī ʾawliyāʾa

مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ

‘We only worship them so that they may bring us near to Allah,’ Allah will indeed judge between them concerning that about which they differ.

ہم ان کی پرستش صرف اس لئے کرتے ہیں کہ یہ ہمیں اللہ سے قریب کردیں گے - اللہ ان کے درمیان تمام اختلافی مسائل میں فیصلہ کردے گا کہ

"हम तो उनकी बन्दगी इसी लिए करते है कि वे हमें अल्लाह का सामीप्य प्राप्त करा दें।" निश्चय ही अल्लाह उनके बीच उस बात का फ़ैसला कर देगा जिसमें वे विभेद कर रहे है।

mā naʿbuduhum ʾillā li-yuqarribūnā ʾilā llāhi zulfā ʾinna llāha yaḥkumu baynahum fī mā hum fīhi yakhtalifūna

إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٣﴾

Indeed Allah does not guide someone who is a liar and an ingrate.

اللہ کسی بھی جھوٹے اور ناشکری کرنے والے کو ہدایت نہیں دیتا ہے

अल्लाह उसे मार्ग नहीं दिखाता जो झूठा और बड़ा अकृतज्ञ हो

ʾinna llāha lā yahdī man huwa kādhibun kaffārun

لَّوْ أَرَادَ اللَّهُ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا لَّاصْطَفَىٰ مِمَّا يَخْلُقُ مَا
يَشَاءُ ۚ سُبْحَانَهُ ۖ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٤﴾

Had Allah intended to take a son, He could have chosen from those He has created whatever He wished. Immaculate is He! He is Allah, the One, the All-paramount.

اور وہ اگر چاہتا کہ اپنا فرزند بنائے تو اپنی مخلوقات میں جسے چاہتا اس کا انتخاب کرلیتا وہ پاک و بے نیاز ہے اور وہی خدائے یکتا اور قہار ہے

यदि अल्लाह अपनी कोई सन्तान बनाना चाहता तो वह उसमें से, जिन्हें पैदा कर रहा है, चुन लेता। महान और उच्च है वह! वह अल्लाह है अकेला, सब पर क़ाबू रखनेवाला

law ʾarāda llāhu ʾan yattakhidha waladan la-ṣṭafā mimmā yakhluqu mā yashāʾu subḥānahū huwa llāhu l-wāḥidu l-qahhāru

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۖ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ ۖ

He created the heavens and the earth with reason. He winds the night over the day, and winds the day over the night,

اس نے آسمان وزمین کو حق کے ساتھ پیدا کیا ہے وہ رات کو دن پر لپیٹ دیتا ہے

उसने आकाशों और धरती को सत्य के साथ पैदा किया। रात को दिन पर लपेटता है और दिन को रात पर लपेटता है।

khalaqa s-samāwāti wa-l-ʾarḍa bi-l-ḥaqqi yukawwiru l-layla ʿalā n-nahāri wa-yukawwiru n-nahāra ʿalā l-layli

وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٥﴾

and He has disposed the sun and the moon, each moving for a specified term. Look! He is the All-mighty, the All-forgiver!

اور اس نے آفتاب اور ماہتاب کو تابع بنادیا ہے سب ایک مقرّرہ مدّت تک چلتے رہیں گے آگاہ ہو جاؤ وہ سب پر غالب اور بہت بخشنے والا ہے

और उसने सूर्य और चन्द्रमा को वशीभुत कर रखा है। प्रत्येक एक नियत समय को पूरा करने के लिए चल रहा है। जान रखो, वही प्रभुत्वशाली, बड़ा क्षमाशील है

wa-sakhkhara sh-shamsa wa-l-qamara kullun yajrī li-ʾajalin musamman ʾa-lā huwa l-ʿazīzu l-ghaffāru

خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا
وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ ۚ

He created you from a single soul, then made from it its mate, and He has sent down for you eight mates of the cattle.

اس نے تم سب کو ایک ہی نفس سے پیدا کیا ہے اور پھر اسی سے اس کا جوڑا قرار دیا ہے اور تمہارے لئے آٹھ قسم کے چوپائے نازل کئے ہیں.

उसने तुम्हें अकेली जान पैदा किया; फिर उसी से उसका जोड़ा बनाया और तुम्हारे लिए चौपायों में से आठ नर-मादा उतारे।

khalaqakum min nafsin wāḥidatin thumma jaʿala minhā zawjahā wa-ʾanzala lakum mina l-ʾanʿāmi thamāniyata ʾazwājin

يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّن بَعْدِ خَلْقٍ فِي
ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ۚ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۖ

He creates you in the wombs of your mothers, creation after creation, in a threefold darkness. That is Allah, your Lord! To Him belongs all sovereignty.

وہ تم کو تمہاری ماؤں کے شکم میں تخلیق کی مختلف منزلوں سے گزارتا ہےاور یہ سب تین
تاریکیوں میں ہوتا ہے ۔ وہی اللہ تمہارا پروردگار ہے اسی کے قبضہ میں ملک ہے

वह तुम्हारी माँओं के पेटों में तीन अँधेरों के भीतर तुम्हें एक सृजनरूप के पश्चात अन्य एक सृजनरूप देता चला जाता है। वही अल्लाह तुम्हारा रब है। बादशाही उसी की है,

yakhluqukum fī buṭūni ʾummahātikum khalqan min baʿdi khalqin fī ẓulumātin thalāthin dhālikumu llāhu rabbukum lahu l-mulku

لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ ﴿٦﴾

There is no god except Him. Then where are you being led away?

اس کے علاوہ کوئی خدا نہیں ہے پھر تم کدھر پھرے جا رہے ہو

उसके अतिरिक्त कोई पूज्य-प्रभु नहीं। फिर तुम कहाँ फिरे जाते हो?

lā ʾilāha ʾillā huwa fa-ʾannā tuṣrafūna

إِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنكُمْ ۖ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ ۖ وَإِن تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ ۗ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ

If you are ungrateful, indeed Allah has no need of you, though He does not approve ingratitude for His servants; and if you give thanks He approves that for you. No bearer shall bear another's burden;

اگر تم کافر بھی ہو جاؤ گے تو خدا تم سے بے نیاز ہے اور وہ اپنے بندوں کے لئے کفر کو پسند نہیں کرتا ہے اور اگر تم اس کا شکریہ ادا کرو گے تو وہ اس بات کو پسند کرتا ہے اور کوئی شخص دوسرے کے گناہوں کا بوجھ اٹھانے والا نہیں ہے

यदि तुम इनकार करोगे तो अल्लाह तुमसे निस्पृह है। यद्यपि वह अपने बन्दों के लिए इनकार को पसन्द नहीं करता, किन्तु यदि तुम कृतज्ञता दिखाओगे, तो उसे वह तुम्हारे लिए पसन्द करता है। कोई बोझ न उठाएगा।

ʾin takfurū fa-ʾinna llāha ghaniyyun ʿankum wa-lā yarḍā li-ʿibādihi l-kufra wa-ʾin tashkurū yarḍahu lakum wa-lā taziru wāziratun wizra ʾukhrā

ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۚ
إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٧﴾

then to your Lord will be your return, whereat He will inform you concerning what you used to do. Indeed He knows best what is in the breasts.

اس کے بعد تم سب کی بازگشت تمہارے پروردگار کی طرف ہے پھر وہ تمہیں بتائے گا کہ تم دنیا میں کیا کر رہے تھے وہ دلوں کے چھپے ہوئے رازوں سے بھی باخبر ہے

फिर तुम्हारी वापसी अपने रब ही की ओर है। और वह तुम्हे बता देगा, जो कुछ तुम करते रहे होगे। निश्चय ही वह सीनों तक की बातें जानता है

thumma ʾilā rabbikum marjiʿukum fa-yunabbiʾukum bi-mā kuntum taʿmalūna ʾinnahū ʿalīmun bi-dhāti ṣ-ṣudūri

وَإِذَا مَسَّ الْإِنسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا
خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِن قَبْلُ

When distress befalls man, he supplicates his Lord, turning to Him penitently. Then, when He grants him a blessing from Himself, he forgets that for which he had supplicated Him before,

اور جب انسان کو کوئی تکلیف پہنچتی ہے تو پوری توجہ کے ساتھ پروردگار کو آواز دیتا ہے پھر جب وہ
اسے کوئی نعمت دے دیتا ہے تو جس بات کے لئے اس کو پکار رہا تھا اسے یکسر نظرانداز کر دیتا ہے

जब मनुष्य को कोई तकलीफ़ पहुँचती है तो वह अपने रब को उसी की ओर रुजू होकर पुकारने लगता है, फिर जब वह उसपर अपनी अनुकम्पा करता है, तो वह उस चीज़ को भूल जाता है जिसके लिए पहले पुकार रहा था

wa-ʾidhā massa l-ʾinsāna ḍurrun daʿā rabbahū munīban ʾilayhi thumma ʾidhā khawwalahū niʿmatan minhu nasiya mā kāna yadʿū ʾilayhi min qablu

وَجَعَلَ لِلَّهِ أَندَادًا لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِ ۚ قُلْ تَمَتَّعْ
بِكُفْرِكَ قَلِيلًا ۖ إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ﴿٨﴾

and sets up equals to Allah that he may lead [people] astray from His way. Say, 'Revel in your ingratitude for a while. Indeed you are among the inmates of the Fire.'

اورخدا کے لئے مثل قرار دیتا ہے تاکہ اس کے راستے سے بہکا سکے تو آپ کہہ دیجئے کہ تھوڑے دنوں اپنے کفر میں عیش کرلو اس کے بعد تو تم یقینا جہنّم والوں میں ہو

और (दूसरो को) अल्लाह के समकक्ष ठहराने लगता है, ताकि इसके परिणामस्वरूप वह उसकी राह से भटका दे। कह दो, "अपने इनकार का थोड़ा मज़ा ले लो। निस्संदेह तुम आगवालों में से हो।"

wa-jaʿala li-llāhi ʾandādan li-yuḍilla ʿan sabīlihī qul tamattaʿ bi-kufrika qalīlan ʾinnaka min ʾaṣḥābi n-nāri

أَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ آنَاءَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةَ رَبِّهِ ۗ

Is he who supplicates in the watches of the night, prostrating and standing, apprehensive of the Hereafter and expecting the mercy of his Lord … ?

کیا وہ شخص جو رات کی گھڑیوں میں سجدہ اور قیام کی حالت میں خدا کی عبادت کرتا ہے اور آخرت کا خوف رکھتا ہے اور اپنے پروردگار کی رحمت کا امیدوار ہے ....

(क्या उक्त व्यक्ति अच्छा है) या वह व्यक्ति जो रात की घड़ियों में सजदा करता और खड़ा रहता है, आख़िरत से डरता है और अपने रब की दयालुता की आशा रखता हुआ विनयशीलता के साथ बन्दगी में लगा रहता है?

ʾam-man huwa qānitun ʾānāʾa l-layli sājidan wa-qāʾiman yaḥdharu l-ʾākhirata wa-yarjū raḥmata rabbihī

قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۗ
إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٩﴾

Say, ‘Are those who know equal to those who do not know?’ Only those who possess intellect take admonition.

کہہ دیجئے کہ کیا وہ لوگ جو جانتے ہیں ان کے برابر ہو جائیں گے جو نہیں جانتے ہیں - اس بات سے
نصیحت صرف صاحبانِ عقل حاصل کرتے ہیں

कहो, "क्या वे लोग जो जानते है और वे लोग जो नहीं जानते दोनों समान होंगे? शिक्षा तो बुद्धि और समझवाले ही ग्रहण करते है।"

qul hal yastawī lladhīna yaʿlamūna wa-lladhīna lā yaʿlamūna ʾinnamā yatadhakkaru ʾulū l-ʾalbābi

قُلْ يَا عِبَادِ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ ۚ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۗ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ ۗ

Say, '[Allah declares:] "O My servants who have faith! Be wary of your Lord. For those who do good in this world there will be a good [reward], and Allah's earth is vast.

کہہ دیجئے کہ اے میرے ایماندار بندو! اپنے پروردگار سے ڈرو . جو لوگ اس دار دنیا میں نیکی کرتے ہیں ان کے لئے نیکی ہے اور اللہ کی زمین بہت وسیع ہے

कह दो कि "ऐ मेरे बन्दो, जो ईमान लाए हो! अपने रब का डर रखो। जिन लोगों ने अच्छा कर दिखाया उनके लिए इस संसार में अच्छाई है, और अल्लाह की धरती विस्तृत है।

qul yā-ʿibādi lladhīna ʾāmanū ttaqū rabbakum li-lladhīna ʾaḥsanū fī hādhihi d-dunyā ḥasanatun wa-ʾarḍu llāhi wāsiʿatun

إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُم بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾

Indeed the patient will be paid in full their reward without any reckoning.” ’

بس صبر کرنے والے ہی وہ ہیں جن کو بے حساب اجر دیا جاتا ہے

जमे रहनेवालों को तो उनका बदला बेहिसाब मिलकर रहेगा।"

ʾinnamā yuwaffā ṣ-ṣābirūna ʾajrahum bi-ghayri ḥisābin

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّينَ ﴿١١﴾

Say, ‘Indeed I have been commanded to worship Allah with exclusive faith in Him,

کہہ دیجئے کہ مجھے حکم دیا گیا ہے کہ میں اخلاص عبادت کے ساتھ اللہ کی عبادت کروں

कह दो, "मुझे तो आदेश दिया गया है कि मैं अल्लाह की बन्दगी करूँ, धर्म (भक्तिभाव एवं निष्ठान) को उसी के लिए विशुद्ध करते हुए

qul ʾinnī ʾumirtu ʾan ʾaʿbuda llāha mukhliṣan lahu d-dīna

وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾

and I have been commanded to be the first of those who submit [to Him].'

اور مجھے حکم دیا گیا ہے کہ میں سب سے پہلا اطاعت گزار بن جاؤں

और मुझे आदेश दिया गया है कि सबसे बढ़कर मैं स्वयं आज्ञाकारी बनूँ।"

wa-ʾumirtu li-ʾan ʾakūna ʾawwala l-muslimīna

قُلْ إِنِّيٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣﴾

Say, ‘Indeed, should I disobey my Lord, I fear the punishment of a tremendous day.’

کہہ دیجئے کہ میں گناہ کروں تو مجھے بڑے سخت دن کے عذاب کا خوف ہے

कहो, "यदि मैं अपने रब की अवज्ञा करूँ तो मुझे एक बड़े दिन की यातना का भय है।"

qul ʾinnī ʾakhāfu ʾin ʿaṣaytu rabbī ʿadhāba yawmin ʿaẓīmin

قُلِ اللَّهَ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَّهُ دِينِي ﴿١٤﴾

Say, '[Only] Allah do I worship, putting my exclusive faith in Him.

کہہ دیجئے کہ میں صرف اللہ کی عبادت کرتا ہوں اوراپنی عبادت میں مخلص ہوں

कहो, "मैं तो अल्लाह ही की बन्दगी करता हूँ, अपने धर्म को उसी के लिए विशुद्ध करते हुए

quli llāha ʾaʿbudu mukhliṣan lahū dīnī

فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُم مِّن دُونِهِ ۗ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ
الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ أَلَا
ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٥﴾

You worship whatever you wish besides Him.' Say, 'Indeed the losers are those who ruin themselves and their families on the Day of Resurrection.' Look! That is a manifest loss!

اب تم جس کی چاہو عبادت کرو کہہ دیجئے کہ حقیقی خسارہ والے وہی ہیں جنہوں نے اپنے نفس
اور اپنے اہل کو قیامت کے دن گھاٹے میں رکھا - آگاہ ہو جاؤ یہی کھلا ہوا خسارہ ہے

अब तुम उससे हटकर जिसकी चाहो बन्दगी करो।" कह दो, "वास्तव में घाटे में पड़नेवाले तो वही है, जिन्होंने अपने आपको और अपने लोगों को क़ियामत के दिन घाटे में डाल दिया। जान रखो, यही खुला घाटा है

fa-ʿbudū mā shiʾtum min dūnihī qul ʾinna l-khāsirīna lladhīna khasirū ʾanfusahum wa-ʾahlīhim yawma l-qiyāmati ʾa-lā dhālika huwa l-khusrānu l-mubīnu

لَهُم مِّن فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ النَّارِ وَمِن تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۚ ذَٰلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِ عِبَادَهُ ۚ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ

﴿١٦﴾

There will be canopies of fire above them, and [similar] canopies beneath them. With that Allah deters His servants. So, My servants, be wary of Me!

ان کے لئے اوپر سے جہنّم کی آگ کے اوڑھنے ہوں گے اور نیچے سے بچھونے - یہی وہ بات ہے جس سے خدا اپنے بندوں کو ڈراتا ہے تو اے میرے بندو مجھ سے ڈرو

उनके लिए उनके ऊपर से भी आग की छतरियाँ होंगी और उनके नीचे से भी छतरियाँ होंगी। यही वह चीज़ है, जिससे अल्लाह अपने बन्दों को डराता है, "ऐ मेरे बन्दो! अतः तुम मेरा डर रखो।"

lahum min fawqihim ẓulalun mina n-nāri wa-min taḥtihim ẓulalun dhālika yukhawwifu llāhu bihī ʿibādahū yā-ʿibādi fa-ttaqūni

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَن يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى
اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ ۚ فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾

As for those who stay clear of the worship of the Rebel and turn penitently to Allah, there is good news for them. So give good news to My servants

اور جن لوگوں نے ظالموں سے علیحدگی اختیار کی کہ ان کی عبادت کریں اور خدا کی طرف متوجہ ہوگئے ان کے لئے ہماری طرف سے بشارت ہے لہٰذا پیغمبر آپ میرے بندوں کو بشارت دے دیجئے

रहे वे लोग जो इससे बचे कि वे ताग़ूत (बढ़े हुए फ़सादी) की बन्दगी करते है और अल्लाह की ओर रुजू हुए, उनके लिए शुभ सूचना है।

wa-lladhīna jtanabū ṭ-ṭāghūta ʾan yaʿbudūhā wa-ʾanābū ʾilā llāhi lahumu l-bushrā fa-bashshir ʿibādi

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمْ أُولُو الْأَلْبَابِ

١٨

who listen to the word [of Allah] and follow the best [sense] of it. They are the ones whom Allah has guided, and it is they who possess intellect.

جو باتوں کو سنتے ہیں اور جو بات اچھی ہوتی ہے اس کا اتباع کرتے ہیں یہی وہ لوگ ہیں جنہیں خدا نے ہدایت دی ہے اور یہی وہ لوگ ہیں جو صاحبانِ عقل ہیں

अतः मेरे उन बन्दों को शुभ सूचना दे दो जो बात को ध्यान से सुनते है; फिर उस अच्छी से अच्छी बात का अनुपालन करते है। वही हैं, जिन्हें अल्लाह ने मार्ग दिखाया है और वही बुद्धि और समझवाले है

alladhīna yastamiʿūna l-qawla fa-yattabiʿūna ʾaḥsanahū ʾulāʾika lladhīna hadāhumu llāhu wa-ʾulāʾika hum ʾulū l-ʾalbābi

أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنتَ تُنقِذُ مَن فِي النَّارِ ﴿١٩﴾

Can he against whom the word of punishment has become due? Can you rescue someone who is in the Fire?

کیا جس شخص پر کلمہ عذاب ثابت ہو جائے اور کیا جو شخص جہنّم میں چلا ہی جائے آپ اسے نکال سکتے ہیں

तो क्या वह व्यक्ति जिसपर यातना की बात सत्यापित हो चुकी है (यातना से बच सकता है)? तो क्या तुम छुड़ा लोगे उसको जो आग में है

ʾa-fa-man ḥaqqa ʿalayhi kalimatu l-ʿadhābi ʾa-fa ʾanta tunqidhu man fī n-nāri

لَٰكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِّن فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ

But as for those who are wary of their Lord, for them there will be lofty abodes with [other] lofty abodes built above them, with streams running beneath them

البتہ جن لوگوں نے اپنے پروردگار کا خوف پیدا کیا ان کے لئے جنّت کے غرفے ہیں اور ان کے غرفوں پر مزید غرفے ہیں جن کے نیچے نہریں جاری ہوں گی

अलबत्ता जो लोग अपने रब से डरकर रहे उनके लिए ऊपरी मंज़िल पर कक्ष होंगे, जिनके ऊपर भी निर्मित कक्ष होंगे। उनके नीचे नहरें बह रही होंगी।

lākini lladhīna ttaqaw rabbahum lahum ghurafun min fawqihā ghurafun mabniyyatun tajrī min taḥtihā l-ʾanhāru

وَعْدَ اللَّهِ ۖ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ ﴿٢٠﴾

—a promise of Allah. Allah does not break His promise.

- یہ خدا کا وعدہ ہے اور خدا اپنے وعدہ کے خلاف نہیں کرتا ہے

यह अल्लाह का वादा है। अल्लाह अपने वादे का उल्लंघन नहीं करता

waʿda llāhi lā yukhlifu llāhu l-mīʿāda

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ

Have you not seen that Allah sends down water from the sky, then He conducts it through the ground as springs. Then with it He brings forth crops of diverse hues.

کیا تم نے نہیں دیکھا کہ خدا نے آسمان سے پانی نازل کیا ہے پھر اسے مختلف چشموں میں جاری کردیا ہے پھر اس کے ذریعہ مختلف رنگ کی زراعت پیدا کرتا ہے پھر وہ کھیتی سوکھ جاتی ہے تو اسے زرد رنگ میں دیکھتے ہو

क्या तुमने नहीं देखा कि अल्लाह ने आकाश से पानी उतारा, फिर धरती में उसके स्रोत प्रवाहित कर दिए; फिर उसने द्वारा खेती निकालता है, जिसके विभिन्न रंग होते है;

ʾa-lam tara ʾanna llāha ʾanzala mina s-samāʾi māʾan fa-salakahū yanābīʿa fī l-ʾarḍi thumma yukhriju bihī zarʿan mukhtalifan ʾalwānuhū

ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٢١﴾

Then they wither and you see them turn yellow. Then He turns them into chaff. There is indeed an admonition in that for those who possess intellect.

پھر اسے بھوسا بنادیتا ہےان تمام باتوں میں صاحبانِ عقل کے لئے یاددہانی اور نصیحت کاسامان پایا جاتا ہے

फिर वह सूखने लगती है; फिर तुम देखते हो कि वह पीली पड़ गई; फिर वह उसे चूर्ण-विचूर्ण कर देता है? निस्संदेह इसमें बुद्धि और समझवालों के लिए बड़ी याददिहानी है

thumma yahīju fa-tarāhu muṣfarran thumma yajʿaluhū ḥuṭāman ʾinna fī dhālika la-dhikrā li-ʾulī l-ʾalbābi

أَفَمَن شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِّن رَّبِّهِ ۚ

Is someone whose breast Allah has opened to Islam so that he follows a light from His Lord?

کیا وہ شخص جس کے دل کو خدا نے اسلام کے لئے کشادہ کردیا ہے تو وہ اپنے پروردگار کی طرف سے نورانیت کا حامل ہے گمراہوں جیسا ہوسکتا ہے

अब क्या वह व्यक्ति जिसका सीना (हृदय) अल्लाह ने इस्लाम के लिए खोल दिया, अतः वह अपने रब की ओर से प्रकाश पर है,

ʾa-fa-man sharaḥa llāhu ṣadrahū li-l-ʾislāmi fa-huwa ʿalā nūrin min rabbihī

فَوَيْلٌ لِّلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ اللَّهِ ۚ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٢﴾

So woe to those whose hearts have been hardened to the remembrance of Allah. They are in manifest error.

افسوس ان لوگوں کے حال پر جن کے دل ذکر خدا کے لئے سخت ہوگئے ہیں تو وہ کھلی ہوئی گمراہی میں مبتلا ہیں

(उस व्यक्ति के समान होगा जो कठोर हृदय और अल्लाह की याद से ग़ाफ़िल है)? अतः तबाही है उन लोगों के लिए जिनके दि कठोर हो चुके है, अल्लाह की याद से ख़ाली होकर! वही खुली गुमराही में पड़े हुए है

fa-waylun li-l-qāsiyati qulūbuhum min dhikri llāhi ʾulāʾika fī ḍalālin mubīnin-i

اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُّتَشَابِهًا مَّثَانِيَ
تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ

Allah has sent down the best of discourses, a scripture [composed] of similar motifs, whereat quiver the skins of those who fear their Lord,

اللہ نے بہترین کلام اس کتاب کی شکل میں نازل کیا ہے جس کی آیتیں آپس میں ملتی جلتی ہیں اور
بار بار دہرائی گئی ہیں کہ ان سے خوف خدا رکھنے والوں کے رونگٹے کھڑے ہوجاتے ہیں

अल्लाह ने सर्वोत्तम वाणी अवतरित की, एक ऐसी किताब जिसके सभी भाग परस्पर मिलते-जुलते है, जो रुख़ फेर देनेवाली (क्रांतिकारी) है। उससे उन लोगों के रोंगटे खड़े हो जाते है जो अपने रब से डरते है।

allāhu nazzala ʾaḥsana l-ḥadīthi kitāban mutashābihan mathāniya taqshaʿirru minhu julūdu lladhīna yakhshawna rabbahum

ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٢٣﴾

then their skins and hearts soften to Allah's remembrance. That is Allah's guidance, by which He guides whomever He wishes; and whomever Allah leads astray, has no guide.

اس کے بعد ان کے جسم اور دل یاد خدا کے لئے نرم ہو جاتے ہیں یہی اللہ کی واقعی ہدایت ہے وہ جس کو چاہتا ہے عطا فرما دیتا ہے اور جس کو وہ گمراہی میں چھوڑ دے اس کا کوئی ہدایت کرنے والا نہیں ہے

फिर उनकी खालें (शरीर) और उनके दिल नर्म होकर अल्लाह की याद की ओर झुक जाते है। वह अल्लाह का मार्गदर्शन है, उसके द्वारा वह सीधे मार्ग पर ले आता है, जिसे चाहता है। और जिसको अल्लाह पथभ्रष्ट रहने दे, फिर उसके लिए कोई मार्गदर्शक नहीं

thumma talīnu julūduhum wa-qulūbuhum ʾilā dhikri llāhi dhālika hudā llāhi yahdī bihī man yashāʾu wa-man yuḍlili llāhu fa-mā lahū min hādin

أَفَمَن يَتَّقِي بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٢٤﴾

What! Is someone who fends off with his face the terrible punishment [meted out to him] on the Day of Resurrection? And the wrongdoers will be told, ‘Taste what you used to earn.’

کیا وہ شخص جو روزِ قیامت بدترین عذاب کا بچاؤ اپنے چہرہ سے کرنے والا ہے نجات پانے والے کے برابر ہو سکتا ہے اور ظالمین سے تو یہی کہا جائے گا کہ اپنے کرتوت کا مزہ چکھو.

अब क्या जो क़ियामत के दिन अपने चहरें को बुरी यातना (से बचने) की ढाल बनाएगा वह (यातना से सुरक्षित लोगों जैसा होगा)? और ज़ालिमों से कहा जाएगा, "चखो मज़ा उस कमाई का, जो तुम करते रहे थे!"

ʾa-fa-man yattaqī bi-wajhihī sūʾa l-ʿadhābi yawma l-qiyāmati wa-qīla li-ẓ-ẓālimīna dhūqū mā kuntum taksibūna

كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٥﴾

Those who were before them impugned [the apostles], whereat the punishment overtook them whence they were not aware.

اور ان کفّار سے پہلے والوں نے بھی رسولوں علیھم السّلام کو جھٹلایا تو ان پر اس طرح سے عذاب وارد ہوگیا کہ انہیں اس کا شعور بھی نہیں تھا

जो लोग उनसे पहले थे उन्होंने भी झूठलाया। अन्ततः उनपर वहाँ से यातना आ पहुँची, जिसका उन्हें कोई पता न था

kadhdhaba lladhīna min qablihim fa-ʾatāhumu l-ʿadhābu min ḥaythu lā yashʿurūna

فَأَذَاقَهُمُ اللَّهُ الْخِزْيَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ
الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾

So Allah made them taste disgrace in the life of the world, and the punishment of the Hereafter will surely be greater, had they known.

پھر خدا نے انہیں زندگی دنیا میں ذلّت کا مزہ چکھایا اور آخرت کا عذاب تو بہر حال بہت بڑا ہے اگر انہیں معلوم ہو سکے

फिर अल्लाह ने उन्हें सांसारिक जीवन में भी रुसवाई का मज़ा चखाया और आख़िरत की यातना तो इससे भी बड़ी है। काश! वे जानते

fa-ʾadhāqahumu llāhu l-khizya fī l-ḥayāti d-dunyā wa-la-ʿadhābu l-ʾākhirati ʾakbaru law kānū yaʿlamūna

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾

Certainly we have drawn for mankind in this Qurʾān every [kind of] example, so that they may take admonition

اور ہم نے لوگوں کے لئے اس قرآن میں ہر طرح کی مثال بیان کردی ہے کہ شاید یہ عبرت اور نصیحت حاصل کرسکیں

हमने इस क़ुरआन में लोगों के लिए हर प्रकार की मिसालें पेश कर दी हैं, ताकि वे शिक्षा ग्रहण करें

wa-la-qad ḍarabnā li-n-nāsi fī hādhā l-qurʾāni min kulli mathalin laʿallahum yatadhakkarūna

قُرْآنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٢٨﴾

—an Arabic Qurʾān, without any deviousness, so that they may be Godwary.

یہ عربی زبان کا قرآن ہے جس میں کسی طرح کی کجی نہیں ہے شاید یہ لوگ اسی طرح تقویٰ اختیار کرلیں

एक अरबी क़ुरआन के रूप में, जिसमें कोई टेढ़ नहीं, ताकि वे धर्मपरायणता अपनाएँ

qurʾānan ʿarabiyyan ghayra dhī ʿiwajin laʿallahum yattaqūna

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا ۚ

Allah draws an example: a man jointly owned by several contending masters, and a man belonging entirely to one man: are the two equal in comparison?

اللہ نے اس شخص کی مثال بیان کی ہے جس میں بہت سے جھگڑا کرنے والے شرکائ ہوں اور وہ شخص جو ایک ہی شخص کے سپرد ہو جائے کیا دونوں حالات کے اعتبار سے ایک جیسے ہو سکتے ہیں

अल्लाह एक मिसाल पेश करता है कि एक व्यक्ति है, जिसके मालिक होने में कई क्यक्ति साक्षी है, आपस में खींचातानी करनेवाले, और एक क्यक्ति वह है जो पूरा का पूरा एक ही व्यक्ति का है। क्या दोनों का हाल एक जैसा होगा?

ḍaraba llāhu mathalan rajulan fīhi shurakāʾu mutashākisūna wa-rajulan salaman li-rajulin hal yastawiyāni mathalan-i

الْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾

All praise belongs to Allah! But most of them do not know.

ساری تعریف اللہ کے لئے ہے مگران کی اکثریت سمجھتی ہی نہیں ہے

सारी प्रशंसा अल्लाह ही के लिए है, किन्तु उनमें से अधिकांश लोग नहीं जानते

l-ḥamdu li-llāhi bal ʾaktharuhum lā yaʿlamūna

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ ﴿٣٠﴾

You will indeed die, and they [too] will die indeed.

پیغمبر آپ کو بھی موت آنے والی ہے اور یہ سب مر جانے والے ہیں

तुम्हें भी मरना है और उन्हें भी मरना है

ʾinnaka mayyitun wa-ʾinnahum mayyitūna

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِندَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٣١﴾

Then on the Day of Resurrection you will indeed contend before your Lord.

اس کے بعد تم سب روز قیامت پروردگار کی بارگاہ میں اپنے جھگڑے پیش کرو گے

फिर निश्चय ही तुम सब क़ियामत के दिन अपने रब के समक्ष झगड़ोगे

thumma ʾinnakum yawma l-qiyāmati ʿinda rabbikum takhtaṣimūna

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾

So who is a greater wrongdoer than him who attributes a falsehood to Allah, and denies the truth when it reaches him? Is not the [final] abode of the faithless in hell?

تو اس سے بڑا ظالم کون ہے جو خدا پر بہتان باندھے اور صداقت کے آجانے کے بعد اس کی تکذیب کرے تو کیا جہنّم میں کافرین کا ٹھکانا نہیں ہے

फिर उस व्यक्ति से बढ़कर अत्याचारी कौन होगा, जिसने झूठ घड़कर अल्लाह पर थोपा और सत्य को झूठला दिया जब वह उसके पास आया। क्या जहन्नम में इनकार करनेवालों का ठिकाना नहीं हैं?

fa-man ʾaẓlamu mimman kadhaba ʿalā llāhi wa-kadhdhaba bi-ṣ-ṣidqi ʾidh jāʾahū ʾa-laysa fī jahannama mathwan li-l-kāfirīna

وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ ۙ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾

He who brings the truth and he who confirms it —it is they who are the Godwary.

اور جو شخص صداقت کا پیغام لے کر آیا اور جس نے اس کی تصدیق کی یہی لوگ درحقیقت صاحبانِ تقویٰ اور پرہیزگار ہیں

और जो व्यक्ति सच्चाई लेकर आया और उसने उसकी पुष्टि की, ऐसे ही लोग डर रखते है

wa-lladhī jāʾa bi-ṣ-ṣidqi wa-ṣaddaqa bihī ʾulāʾika humu l-muttaqūna

لَهُم مَّا يَشَاءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ۚ ذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾

They will have whatever they wish near their Lord. That is the reward of the virtuous,

ان کے لئے پروردگار کے یہاں وہ سب کچھ ہے جو وہ چاہتے ہیں اور یہی نیک عمل والوں کی جزا ہے

उनके लिए उनके रब के पास वह सब कुछ है, जो वे चाहेंगे। यह है उत्तमकारों का बदला

lahum mā yashāʾūna ʿinda rabbihim dhālika jazāʾu l-muḥsinīna

لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ
أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾

so that Allah may absolve them of the worst of what they did, and pay them their reward by the best of what they used to do.

تاکہ خدا ان برائیوں کو دور کردے جو ان سے سرزد ہوئی ہیں اور ان کا اجر ان کے اعمال سے بہتر طور پر عطا کرے

ताकि जो निकृष्टतम कर्म उन्होंने किए अल्लाह उन (के बुरे प्रभाव) को उनसे दूर कर दे। और जो उत्तम कर्म वे करते रहे उसका उन्हें बदला प्रदान करे

li-yukaffira llāhu ʿanhum ʾaswaʾa lladhī ʿamilū wa-yajziyahum ʾajrahum bi-ʾaḥsani lladhī kānū yaʿmalūna

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ ۖ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِن دُونِهِ ۚ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٦﴾

Does not Allah suffice [to defend] His servant? They would frighten you of others than Him. Yet whomever Allah leads astray, has no guide,

کیا خدا اپنے بندوں کے لئے کافی نہیں ہے اور یہ لوگ آپ کو اس کے علاوہ دوسروں سے ڈراتے ہیں حالانکہ جس کو خدا گمراہی میں چھوڑ دے اس کا کوئی ہدایت کرنے والا نہیں ہے

क्या अल्लाह अपने बन्दे के लिए काफ़ी नहीं है, यद्‌यपि वे तुम्हें उनसे डराते है, जो उसके सिवा (उन्होंने अपने सहायक बना रखे) है? अल्लाह जिसे गुमराही में डाल दे उसे मार्ग दिखानेवाला कोई नही

ʾa-laysa llāhu bi-kāfin ʿabdahū wa-yukhawwifūnaka bi-lladhīna min dūnihī wa-man yuḍlili llāhu fa-mā lahū min hādin

وَمَن يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن مُّضِلٍّ ۗ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انتِقَامٍ ﴿٣٧﴾

and whomever Allah guides, there is no one who can lead him astray. Is not Allah an all-mighty avenger?

اور جس کو وہ ہدایت دیدے اس کا کوئی گمراہ کرنے والا نہیں ہے کیا خدا سب سے زیادہ زبردست انتقام لینے والا نہیں ہے

और जिसे अल्लाह मार्ग दिखाए उसे गुमराह करनेवाला भी कोई नहीं। क्या अल्लाह प्रभुत्वशाली, बदला लेनेवाला नहीं है?

wa-man yahdi llāhu fa-mā lahū min muḍillin ʾa-laysa llāhu bi-ʿazīzin dhī ntiqāmin

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ
اللَّهُ ۚ قُلْ أَفَرَأَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ

If you ask them, 'Who created the heavens and the earth?' they will surely say, 'Allah.' Say, 'Have you considered what you invoke besides Allah?

اور اگر آپ ان سے سوال کریں گے کہ زمین وآسمان کو کس نے پیدا کیا ہے تو کہیں گے کہ اللہ
تو کہہ دیجئے کہ کیاتم نے ان سب کاحال دیکھا ہے جن کی عبادت کرتے ہو کہ ...._

यदि तुम उनसे पूछो कि "आकाशों और धरती को किसने पैदा किया?" को वे अवश्य कहेंगे, "अल्लाह ने।" कहो, "तुम्हारा क्या विचार है?

wa-la-ʾin saʾaltahum man khalaqa s-samāwāti wa-l-ʾarḍa la-yaqūlunna llāhu qul ʾa-fa-raʾaytum mā tadʿūna min dūni llāhi

إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ
أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ ۚ

Should Allah desire some distress for me, can they remove the distress visited by Him? Or should He desire some mercy for me, can they withhold His mercy?

کیا تم نے ان سب کا حال دیکھا ہے جن کی عبادت کرتے ہو کہ اگر خدا نقصان پہنچانے کا ارادہ کرلے تو کیا یہ اس نقصان کو روک سکتے ہیں یا اگر وہ رحمت کا ارادہ کرلے تو کیا یہ اس رحمت کو منع کرسکتے ہیں

यदि अल्लाह मुझे कोई तकलीफ़ पहुँचानी चाहे तो क्या अल्लाह से हटकर जिनको तुम पुकारते हो वे उसकी पहुँचाई हुई तकलीफ़ को दूर कर सकते है? या वह मुझपर कोई दयालुता दर्शानी चाहे तो क्या वे उसकी दयालुता को रोक सकते है?"

ʾin ʾarādaniya llāhu bi-ḍurrin hal hunna kāshifātu ḍurrihī ʾaw ʾarādanī bi-raḥmatin hal hunna mumsikātu raḥmatihī

قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ ۖ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾

Say, ‘Allah is sufficient for me. In Him let all the trusting put their trust.’

آپ کہہ دیجئے کہ میرے لئے میرا خدا کافی ہے اور بھروسہ کرنے والے اسی پر بھروسہ کرتے ہیں

कह दो, "मेरे लिए अल्लाह काफ़ी है। भरोसा करनेवाले उसी पर भरोसा करते है।"

qul ḥasbiya llāhu ʿalayhi yatawakkalu l-mutawakkilūna

قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

Say, ‘O my people! Act according to your ability. I too am acting. Soon you will know

اور کہہ دیجئے کہ قوم والو تم اپنی جگہ پر عمل کرو اور میں اپنا عمل کررہا ہوں اس کے بعد عنقریب تمہیں سب کا حال معلوم ہوجائے گا

कह दो, "ऐ मेरी क़ौम के लोगो! तुम अपनी जगह काम करो। मैं (अपनी जगह) काम करता हूँ। तो शीघ्र ही तुम जान लोगे

qul yā-qawmi ʿmalū ʿalā makānatikum ʾinnī ʿāmilun fa-sawfa taʿlamūna

مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ
مُّقِيمٌ ﴿٤٠﴾

who will be overtaken by a punishment that will disgrace him, and on whom a lasting punishment will descend.'

کہ کس کے پاس رسوا کرنے والا عذاب آتا ہے اور کس پر ہمیشہ رہنے والا عذاب نازل ہوتا ہے

कि किस पर वह यातना आती है जो उसे रुसवा कर देगी और किसपर अटल यातना उतरती है।"

man yaʾtīhi ʿadhābun yukhzīhi wa-yaḥillu ʿalayhi ʿadhābun muqīmun

إِنَّا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ ۖ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِ ۖ

Indeed We have sent down the Book to you for [the deliverance of] mankind with the truth. So whoever is guided is guided for his own sake,

ہم نے اس کتاب کو آپ کے پاس لوگوں کی ہدایت کے لئے حق کے ساتھ نازل کیا ہے اب جو ہدایت حاصل کرلے گا وہ اپنے فائدہ کے لئے کرے گا

निश्चय ही हमने लोगों के लिए हक़ के साथ तुमपर किताब अवतरित की है। अतः जिसने सीधा मार्ग ग्रहण किया तो अपने ही लिए,

ʾinnā ʾanzalnā ʿalayka l-kitāba li-n-nāsi bi-l-ḥaqqi fa-mani htadā fa-li-nafsihī

وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَا أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ ﴿٤١﴾

and whoever goes astray, goes astray to his own detriment, and it is not your duty to watch over them.

اور جو گمراہ ہو جائے گا وہ بھی اپنا ہی نقصان کرے گا اور آپ ان کے ذمہ دار نہیں ہیں

और जो भटका, तो वह भटककर अपने ही को हानि पहुँचाता है। तुम उनके ज़िम्मेदार नहीं हो

wa-man ḍalla fa-ʾinnamā yaḍillu ʿalayhā wa-mā ʾanta ʿalayhim bi-wakīlin-i

اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا ۖ فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ

Allah takes the souls at the time of their death, and those who have not died in their sleep. Then He retains those for whom He has ordained death

اللہ ہی ہے جو روحوں کو موت کے وقت اپنی طرف بلالیتا ہے اور جو نہیں مرتے ہیں ان کی روحوں کو بھی نیند کے وقت طلب کرلیتا ہے اور پھر جس کی موت کا فیصلہ کرلیتا ہے اس کی روح کو روک لیتا ہے

अल्लाह ही प्राणों को उनकी मृत्यु के समय ग्रस्त कर लेता है और जिसकी मृत्यु नहीं आई उसे उसकी निद्रा की अवस्था में (ग्रस्त कर लेता है) । फिर जिसकी मृत्यु का फ़ैसला कर दिया है उसे रोक रखता है।

allāhu yatawaffā l-ʾanfusa ḥīna mawtihā wa-llatī lam tamut fī manāmihā fa-yumsiku llatī qaḍā ʿalayhā l-mawta

وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾

and releases the others until a specified time. There are indeed signs in that for a people who reflect.

اور دوسری روحوں کو ایک مقررہ مدّت کے لئے آزاد کردیتا ہے - اس بات میں صاحبان فکر و نظر کے لئے بہت سی نشانیاں پائی جاتی ہیں

और दूसरों को एक नियत समय तक के लिए छोड़ देता है। निश्चय ही इसमें कितनी ही निशानियाँ है सोच-विचार करनेवालों के लिए

wa-yursilu l-ʾukhrā ʾilā ʾajalin musamman ʾinna fī dhālika la-ʾāyātin li-qawmin yatafakkarūna

أَمِ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ ۚ قُلْ أَوَلَوْ كَانُوا لَا
يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٣﴾

Have they taken intercessors besides Allah? Say, ‘What! Even though they have no control over anything and cannot apply reason?!’

کیاان لوگوں نے خدا کو چھوڑ کر سفارش کرنے والے اختیار کرلئے ہیں تو آپ کہہ دیجئے کہ ایسا کیوں ہے چاہے یہ لوگ کوئی اختیار نہ رکھتے ہوں اور کسی طرح کی بھی عقل نہ رکھتے ہوں

(क्या उनके उपास्य प्रभुता में साझीदार है) या उन्होंने अल्लाह से हटकर दूसरों को सिफ़ारिशी बना रखा है? कहो, "क्या यद्यपि वे किसी चीज़ का अधिकार न रखते हों और न कुछ समझते ही हो तब भी?"

ʾami ttakhadhū min dūni llāhī shufaʿāʾa qul ʾa-wa-law kānū lā yamlikūna shayʾan wa-lā yaʿqilūna

قُل لِّلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا ۖ لَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ ۖ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤٤﴾

Say, ‘All intercession rests with Allah. To Him belongs the kingdom of the heavens and the earth; then you will be brought back to Him.’

کہہ دیجئے کہ شفاعت کا تمام تر اختیار اللہ کے ہاتھوں میں ہے اسی کے پاس زمین وآسمان کا سارا اقتدار ہے اور اس کے بعد تم بھی اسی کی بارگاہ میں پلٹائے جاؤ گے

कहो, "सिफ़ारिश तो सारी की सारी अल्लाह के अधिकार में है। आकाशों और धरती की बादशाही उसी की है। फिर उसी की ओर तुम लौटाए जाओगे।"

qul li-llāhi sh-shafāʿatu jamīʿan lahū mulku s-samāwāti wa-l-ʾarḍi thumma ʾilayhi turjaʿūna

وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ إِذَا هُمْ
يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٥﴾

When Allah is mentioned alone, [thereat] shrink away the hearts of those who do not believe in the Hereafter, but when others are mentioned besides Him, behold, they rejoice!

اور جب ان کے سامنے خدائے یکتا کا ذکر آتا ہے تو جن کا ایمان آخرت پر نہیں ہے ان کے دل متنفر ہو جاتے ہیں اور جب اس کے علاوہ کسی اور کا ذکر آتا ہے تو خوش ہو جاتے ہیں

अकेले अल्लाह का ज़िक्र किया जाता है तो जो लोग आख़िरत पर ईमान नहीं रखते उनके दिल भिंचने लगते है, किन्तु जब उसके सिवा दूसरों का ज़िक्र होता है तो क्या देखते है कि वे ख़ुशी से खिले जा रहे है

wa-ʾidhā dhukira llāhu waḥdahu shmaʾazzat qulūbu lladhīna lā yuʾminūna bi-l-ʾākhirati wa-ʾidhā dhukira lladhīna min dūnihī ʾidhā hum yastabshirūna

قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ أَنتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٦﴾

Say, 'O Allah! Originator of the heavens and the earth, Knower of the sensible and the Unseen, You will judge between Your servants concerning that about which they used to differ.'

اب آپ کہئے کہ اے پروردگار اے زمین وآسمان کے خلق کرنے والے اور حاضر وغائب کے جاننے والے تو ہی اپنے بندوں کے درمیان ان مسائل کا فیصلہ کرسکتا ہے جن میں یہ آپس میں اختلاف کررہے ہیں

कहो, "ऐ अल्लाह, आकाशो और धरती को पैदा करनेवाले; परोक्ष और प्रत्यक्ष के जाननेवाले! तू ही अपने बन्दों के बीच उस चीज़ का फ़ैसला करेगा, जिसमें वे विभेद कर रहे है।"

quli llāhumma fāṭira s-samāwāti wa-l-ʾarḍi ʿālima l-ghaybi wa-sh-shahādati ʾanta taḥkumu bayna ʿibādika fī mā kānū fīhi yakhtalifūna

وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ
مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِن سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ

Even if the wrongdoers possessed all that is on the earth, and as much of it besides, they would surely offer it to redeem themselves with it from a terrible punishment on the Day of Resurrection,

اور اگر ظلم کرنے والوں کو زمین کی تمام کائنات مل جائے اور اتنا ہی اور بھی مل جائے تو بھی یہ روزِ قیامت کے بدترین عذاب کے بدلہ میں سب دے دیں گے

जिन लोगों ने ज़ुल्म किया यदि उनके पास वह सब कुछ हो जो धरती में है और उसके साथ उतना ही और भी, तो वे क़ियामत के दिन बुरी यातना से बचने के लिए वह सब फ़िदया (प्राण-मुक्ति के बदले) में दे डाले।

wa-law ʾanna li-lladhīna ẓalamū mā fī l-ʾarḍi jamīʿan wa-mithlahū maʿahū la-ftadaw bihī min sūʾi l-ʿadhābi yawma l-qiyāmati

وَبَدَا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿٤٧﴾

and there will appear to them from Allah what they had never reckoned.

لیکن ان کے لئے خدا کی طرف سے وہ سب بہرحال ظاہر ہوگا جس کا یہ وہم و گمان بھی نہیں رکھتے تھے

बात यह है कि अल्लाह की ओर से उनके सामने वह कुछ आ जाएगा जिसका वे गुमान तक न करते थे

wa-badā lahum mina llāhi mā lam yakūnū yaḥtasibūna

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤٨﴾

The evils of what they had earned will appear to them, and they will be besieged by what they used to deride.

اوران کی ساری بد کرداریاں ان پر واضح ہو جائیں گی اور انہیں وہی بات اپنے گھیرے میں لے لے گی جس کا یہ مذاق اڑایا کرتے تھے

और जो कुछ उन्होंने कमाया उसकी बुराइयाँ उनपर प्रकट हो जाएँगी। और वही चीज़ उन्हें घेर लेगी जिसकी वे हँसी उड़ाया करते थे

wa-badā lahum sayyiʾātu mā kasabū wa-ḥāqa bihim mā kānū bihī yastahziʾūna

فَإِذَا مَسَّ الْإِنسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِّنَّا قَالَ

When distress befalls man, he supplicates Us. Then, when We grant him a blessing from Us, he says,

پھر جب انسان کو کوئی تکلیف پہنچتی ہے تو ہمیں پکارتا ہے اور اس کے بعد جب ہم کوئی نعمت دیدیتے ہیں تو کہتا ہے کہ

अतः जब मनुष्य को कोई तकलीफ़ पहुँचती है तो वह हमें पुकारने लगता है, फिर जब हमारी ओर से उसपर कोई अनुकम्पा होती है तो कहता है,

fa-ʾidhā massa l-ʾinsāna ḍurrun daʿānā thumma ʾidhā khawwalnāhu niʿmatan minnā qāla

إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ ۚ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾

‘I was given it by virtue of [my] knowledge.’ Rather it is a test, but most of them do not know.

یہ تو مجھے میرے علم کے زور پر دی گئی ہے حالانکہ یہ ایک آزمائش ہے اور اکثر لوگ اس کا علم نہیں رکھتے ہیں

"यह तो मुझे ज्ञान के कारण प्राप्त हुआ।" नहीं, बल्कि यह तो एक परीक्षा है, किन्तु उनमें से अधिकतर जानते नहीं

ʾinnamā ʾūtītuhū ʿalā ʿilmin bal hiya fitnatun wa-lākinna ʾaktharahum lā yaʿlamūna

قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾

Those who were before them [also] said that, but what they used to earn did not avail them.

ان سے پہلے والوں نے بھی یہی کہا تھا تو وہ کچھ ان کے کام نہیں آیا جسے وہ حاصل کر رہے تھے

यही बात वे लोग भी कह चुके है, जो उनसे पहले गुज़रे है। किन्तु जो कुछ कमाई वे करते है, वह उनके कुछ काम न आई

qad qālahā lladhīna min qablihim fa-mā ʾaghnā ʿanhum mā kānū yaksibūna

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا ۚ وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ
هَٰؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُم
بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾

So the evils of what they had earned visited them, and as for the wrongdoers among these, the evils of what they earn shall be visited on them and they will not thwart [Allah's might].

بلکہ ان کے اعمال کے برے اثرات ان تک پہنچ گئے اور ان کفاّر میں سے بھی جو لوگ ظلم کرنے والے ہیں ان تک ان کے اعمال کے اِرے اثرت پہنچیں گے اور وہ خدا کو عاجز نہیں کر سکتے ہیں

फिर जो कुछ उन्होंने कमाया, उसकी बुराइयाँ उनपर आ पड़ी और इनमें से भी जिन लोगों ने ज़ुल्म किया, उनपर भी जो कुछ उन्होंने कमाया उसकी बुराइयाँ जल्द ही आ पड़ेगी। और वे काबू से बाहर निकलनेवाले नहीं

fa-ʾaṣābahum sayyiʾātu mā kasabū wa-lladhīna ẓalamū min hāʾulāʾi sa-yuṣībuhum sayyiʾātu mā kasabū wa-mā hum bi-muʿjizīna

أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

Do they not know that Allah expands the provision for whomever He wishes and tightens it [for whomever He wishes]? There are indeed signs in that for a people who have faith.

کیا انہیں یہ نہیں معلوم ہے کہ اللہ ہی جس کے رزق کو چاہتا ہے وسیع کردیتا ہے اور جس کے رزق کو چاہتا ہے تنگ کردیتا ہے. ان معاملات میں صاحبان هایمان کے لئے بہت سی نشانیاں پائی جاتی ہیں

क्या उन्हें मालूम नहीं कि अल्लाह जिसके लिए चाहता है रोज़ी कुशादा कर देता है और जिसके लिए चाहता है नपी-तुली कर देता है? निस्संदेह इसमें उन लोगों के लिए बड़ी निशानियाँ है जो ईमान लाएँ

ʾa-wa-lam yaʿlamū ʾanna llāha yabsuṭu r-rizqa li-man yashāʾu wa-yaqdiru ʾinna fī dhālika la-ʾāyātin li-qawmin yuʾminūna

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ ۚ

Say [that Allah declares,] ‘O My servants who have committed excesses against their own souls, do not despair of the mercy of Allah.

پیغمبر آپ پیغام پہنچادیجئے کہ اے میرے بندو جنہوں نے اپنے نفس پر زیادتی کی ہے رحمت خدا سے مایوس نہ ہونا

कह दो, "ऐ मेरे बन्दो, जिन्होंने अपने आप पर ज्यादती की है, अल्लाह की दयालुता से निराश न हो।

qul yā-ʿibādiya lladhīna ʾasrafū ʿalā ʾanfusihim lā taqnaṭū min raḥmati llāhi

إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾

Indeed Allah will forgive all sins. Indeed He is the All-forgiving, the All-merciful.

اللہ تمام گناہوں کا معاف کرنے والا ہے اور وہ یقینا بہت زیادہ بخشنے والا اور مہربان ہے

निस्संदेह अल्लाह सारे ही गुनाहों का क्षमा कर देता है। निश्चय ही वह बड़ा क्षमाशील, अत्यन्त दयावान है

ʾinna llāha yaghfiru dh-dhunūba jamīʿan ʾinnahū huwa l-ghafūru r-raḥīmu

وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٥٤﴾

Turn penitently to Him and submit to Him before the punishment overtakes you, whereupon you will not be helped.

اور تم سب اپنے پروردگار کی طرف رجوع کرو اور اس کے لئے سراپا تسلیم ہو جاؤ قبل اس کے کہ تم تک عذاب آجائے تو پھر تمہاری مدد نہیں کی جا سکتی ہے

रुजू हो अपने रब की ओर और उसके आज्ञाकारी बन जाओ, इससे पहले कि तुमपर यातना आ जाए। फिर तुम्हारी सहायता न की जाएगी

wa-ʾanībū ʾilā rabbikum wa-ʾaslimū lahū min qabli ʾan yaʾtiyakumu l-ʿadhābu thumma lā tunṣarūna

وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُم مِّن قَبْلِ
أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾

And follow the best of what has been sent down to you from your Lord, before the punishment overtakes you suddenly while you are unaware.'

اور تمہارے رب کی طرف سے جو بہترین قانون نازل کیا گیا ہے اس کا اتباع کرو قبل اس کے کہ تم تک اچانک عذاب آجائے اور تمہیں اس کا شعور بھی نہ ہو

और अनुसर्ण करो उस सर्वोत्तम चीज़ का जो तुम्हारे रब की ओर से अवतरित हुई है, इससे पहले कि तुम पर अचानक यातना आ जाए और तुम्हें पता भी न हो।"

wa-ttabiʿū ʾaḥsana mā ʾunzila ʾilaykum min rabbikum min qabli ʾan yaʾtiyakumu l-ʿadhābu baghtatan wa-ʾantum lā tashʿurūna

أَن تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتَىٰ عَلَىٰ مَا فَرَّطتُ فِي جَنبِ
اللَّهِ وَإِن كُنتُ لَمِنَ السَّاخِرِينَ ﴿٥٦﴾

Lest anyone should say, ‘Alas for my negligence in the vicinage of Allah! Indeed I was among those who ridiculed.’

پھر تم میں سے کوئی نفس یہ کہنے لگے کہ ہائے افسوس کہ میں نے خدا کے حق میں بڑی کوتاہی کی
ہے اور میں مذاق اڑانے والوں میں سے تھا

कहीं ऐसा न हो कि कोई व्यक्ति कहने लगे, "हाय, अफ़सोस उसपर! जो कोताही अल्लाह के हक़ में मैंने की। और मैं तो परिहास करनेवालों मं ही सम्मिलित रहा।"

ʾan taqūla nafsun yā-ḥasratā ʿalā mā farraṭtu fī janbi llāhi wa-ʾin kuntu la-mina s-sākhirīna

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾

Or say, 'Had Allah guided me I would have surely been among the Godwary!'

یا یہ کہنے لگے کہ اگر خدا مجھے ہدایت دے دیتا تو میں بھی صاحبانِ تقویٰ میں سے ہو جاتا

या, कहने लगे कि "यदि अल्लाह मुझे मार्ग दिखाता तो अवश्य ही मैं डर रखनेवालों में से होता।"

ʾaw taqūla law ʾanna llāha hadānī la-kuntu mina l-muttaqīna

أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾

Or say, when he sights the punishment, 'If only there had been a second chance for me I would be among the virtuous!'

یا عذاب کے دیکھنے کے بعد یہ کہنے لگے کہ اگر مجھے دوبارہ واپس جانے کا موقع مل جائے تو میں نیک کردار لوگوں میں سے ہو جاؤں گا

या, जब वह यातना देखे तो कहने लगे, "काश! मुझे एक बार फिर लौटकर जाना हो, तो मैं उत्तमकारों में सम्मिलित हो जाऊँ।"

ʾaw taqūla ḥīna tarā l-ʿadhāba law ʾanna lī karratan fa-ʾakūna mina l-muḥsinīna

بَلَىٰ قَدْ جَاءَتْكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ
وَكُنتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٥٩﴾

‘Yes, My signs certainly came to you, but you denied them and acted arrogantly and you were among the faithless.’

ہاں ہاں تیرے پاس میری آیتیں آئی تھیں تو تو نے انہیں جھٹلادیا اور تکبر سے کام لیا اور کافروں میں سے ہوگیا

"क्यों नहीं, मेरी आयतें तेरे पास आ चुकी थीं, किन्तु तूने उनको झूठलाया और घमंड किया और इनकार करनेवालों में सम्मिलित रहा

balā qad jāʾatka ʾāyātī fa-kadhdhabta bihā wa-stakbarta wa-kunta mina l-kāfirīna

وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ ۚ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾

On the Day of Resurrection you will see those who attributed lies to Allah with their faces blackened. Is not the [final] abode of the arrogant in hell?

اور تم روزِ قیامت دیکھو گے کہ جن لوگوں نے اللہ پر بہتان باندھا ہے ان کے چہرے سیاہ ہو گئے ہیں اور کیا جہنّم میں تکبر کرنے والوں کا ٹھکانا نہیں ہے

और क़ियामत के दिन तुम उन लोगों को देखोगे जिन्होंने अल्लाह पर झूठ घड़कर थोपा है कि उनके चेहरे स्याह है। क्या अहंकारियों का ठिकाना जहन्नम में नहीं हैं?"

wa-yawma l-qiyāmati tarā lladhīna kadhabū ʿalā llāhi wujūhuhum muswaddatun ʾa-laysa fī jahannama mathwan li-l-mutakabbirīna

وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾

Allah will deliver those who were Godwary with their salvation. No ill shall touch them, nor will they grieve.

اور خدا صاحبانِ تقویٰ کو ان کی کامیابی کے سبب نجات دے دے گا کہ کوئی برائی انہیں چھو بھی نہ سکے گی اور نہ انہیں کوئی رنج لاحق ہوگا

इसके विपरीत अल्लाह उन लोगों को जिन्होंने डर रखा उन्हें उनकी सफलता के साथ मुक्ति प्रदान करेगा। न तो उन्हें कोई अनिष्ट् छू सकेगा और न वे शोकाकुल होंगे

wa-yunajjī llāhu lladhīna ttaqaw bi-mafāzatihim lā yamassuhumu s-sūʾu wa-lā hum yaḥzanūna

اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾

Allah is creator of all things, and He watches over all things.

اللہ ہی ہر شے کا خالق ہے اور وہی ہر چیز کی نگرانی کرنے والا ہے

अल्लाह हर चीज़ का स्रष्टा है और वही हर चीज़ का ज़िम्मा लेता है

allāhu khāliqu kulli shayʾin wa-huwa ʿalā kulli shayʾin wakīlun

لَّهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٣﴾

To Him belong the keys of the heavens and the earth, and those who disbelieve in the signs of Allah —it is they who are the losers.

زمین وآسمان کی تمام کنجیاں اسی کے پاس ہیں اور جن لوگوں نے اس کی آیتوں کا انکار کیا وہی خساره میں رہنے والے ہیں

उसी के पास आकाशों और धरती की कुँजियाँ है। और जिन लोगों ने हमारी आयतों का इनकार किया, वही है जो घाटे में है

lahū maqālīdu s-samāwāti wa-l-ʾarḍi wa-lladhīna kafarū bi-ʾāyāti llāhi ʾulāʾika humu l-khāsirūna

قُلْ أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَأْمُرُونِّي أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ ﴿٦٤﴾

Say, ‘Will you, then, bid me to worship other than Allah, O you senseless ones?!’

آپ کہہ دیجئے کہ اے جاہلو کیا تم مجھے اس بات کا حکم دیتے ہو کہ میں غیر خدا کی عبادت کرنے لگوں

कहो, "क्या फिर भी तुम मुझसे कहते हो कि मैं अल्लाह के सिवा किसी और की बन्दगी करूँ, ऐ अज्ञानियों?"

qul ʾa-fa-ghayra llāhi taʾmurūnnī ʾaʿbudu ʾayyuhā l-jāhilūna

وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٥﴾

Certainly it has been revealed to you and to those [who have been] before you: 'If you ascribe a partner to Allah your works shall fail and you shall surely be among the losers.

اور یقینا تمہاری طرف اور تم سے پہلے والوں کی طرف یہی وحی کی گئی ہے کہ اگر تم شرک اختیار کروگے تو تمہارے تمام اعمال برباد کردیئے جائیں گے اور تمہارا شمار گھاٹے والوں میں ہوجائے گا

तुम्हारी ओर और जो तुमसे पहले गुज़र चुके हैं उनकी ओर भी वह्यस की जा चुकी है कि "यदि तुमने शिर्क किया तो तुम्हारा किया-धरा अनिवार्यतः अकारथ जाएगा और तुम अवश्य ही घाटे में पड़नेवालों में से हो जाओगे।"

wa-la-qad ʾūḥiya ʾilayka wa-ʾilā lladhīna min qablika la-ʾin ʾashrakta la-yaḥbaṭanna ʿamaluka wa-la-takūnanna mina l-khāsirīna

بَلِ اللَّهَ فَاعْبُدْ وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٦﴾

Rather, worship Allah, and be among the grateful!'

تم صرف اللہ کی عبادت کرواوراس کے شکر گزار بندوں میں ہوجاؤ

नहीं, बल्कि अल्लाह ही की बन्दगी करो और कृतज्ञता दिखानेवालों में से हो जाओ

bali llāha fa-ʿbud wa-kun mina sh-shākirīna

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

They do not regard Allah with the regard due to Him, yet the entire earth will be in His fist on the Day of Resurrection,

اور ان لوگوں نے واقعاﷲ کی قدر نہیں کی ہے جب کہ روزِ قیامت تمام زمین اسی کی مٹھی میں ہوگی

उन्होंने अल्लाह की क़द्र न जानी, जैसी क़द्र उसकी जाननी चाहिए थी। हालाँकि क़ियामत के दिन सारी की सारी धरती उसकी मुट्ठी में होगी

wa-mā qadarū llāha ḥaqqa qadrihī wa-l-ʾarḍu jamīʿan qabḍatuhū yawma l-qiyāmati

وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ ۚ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٧﴾

and the heavens, scrolled, in His right hand. Immaculate is He and exalted above [having] any partners that they ascribe [to Him].

اور سارے آسمان اسی کے ہاتھ میں لپٹے ہوئے ہوں گے وہ پاک و بے نیاز ہے اور جن چیزوں کو یہ اس کا شریک بناتے ہیں ان سے بلند و بالاتر ہے

और आकाश उसके दाएँ हाथ में लिपटे हुए होंगे। महान और उच्च है वह उससे, जो वे साझी ठहराते है

wa-s-samāwātu maṭwiyyātun bi-yamīnihī subḥānahū wa-taʿālā ʿammā yushrikūna

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ ۖ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنظُرُونَ ﴿٦٨﴾

And the Trumpet will be blown, and whoever is in the heavens will swoon and whoever is on the earth, except whomever Allah wishes. Then it will be blown a second time, behold, they will rise up, looking on!

اور جب صور پھونکا جائے گا تو زمین وآسمان کی تمام مخلوقات بیہوش ہو کر گر پڑیں گی علاوہ ان کے جنہیں خدا بچانا چاہے - اس کے بعد پھر دوبارہ پھونکا جائے گا تو سب کھڑے ہو کر دیکھنے لگیں گے

और सूर (नरसिंघा) फूँका जाएगा, तो जो कोई आकाशों और जो कोई धरती में होगा वह अचेत हो जाएगा सिवाय उसके जिसको अल्लाह चाहे। फिर उसे दूबारा फूँका जाएगा, तो क्या देखेगे कि सहसा वे खड़े देख रहे है

wa-nufikha fī ṣ-ṣūri fa-ṣaʿiqa man fī s-samāwāti wa-man fī l-ʾarḍi ʾillā man shāʾa llāhu thumma nufikha fīhi ʾukhrā fa-ʾidhā hum qiyāmun yanẓurūna

وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِيءَ
بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ

And the earth will glow with the light of her Lord, and the Book will be set up, and the prophets and the martyrs will be brought,

اور زمین اپنے رب کے نور سے جگمگا اٹھے گی اور اعمال کی کتاب رکھ دی جائے گی اور انبیائ علیھ السّلام اور شہدائ کو لایا جائے گا

और धरती रब के प्रकाश से जगमगा उठेगी, और किताब रखी जाएगी और नबियों और शहीदों को लाया जाएगा

wa-ʾashraqati l-ʾarḍu bi-n-nūri rabbihā wa-wuḍiʿa l-kitābu wa-jīʾa bi-n-nabiyyīna wa-sh-shuhadāʾi

وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٩﴾

and judgment will be made between them with justice, and they will not be wronged.

اوران کے درمیان حق وانصاف کے ساتھ فیصلہ کیا جائے گا اور کسی پر ظلم نہیں کیا جائے گا

और लोगों के बीच हक़ के साथ फ़ैसला कर दिया जाएगा, और उनपर कोई ज़ुल्म न होगा

wa-quḍiya baynahum bi-l-ḥaqqi wa-hum lā yuẓlamūna

وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٧٠﴾

Every soul will be recompensed fully for what it has done, and He is best aware of what they do.

اور پھر ہر نفس کو اس کے اعمال کا پورا پورا بدلہ دیا جائے گا اور وہ سب کے اعمال سے پورے طور سے باخبر ہے

और प्रत्येक व्यक्ति को उसका किया भरपूर दिया जाएगा। और वह भली-भाँति जानता है, जो कुछ वे करते है

wa-wuffiyat kullu nafsin mā ʿamilat wa-huwa ʾaʿlamu bi-mā yafʿalūna

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ

The faithless will be driven to hell in throngs. When they reach it, and its gates are opened, its keepers will say to them

اور کفر اختیار کرنے والوں کو گروہ در گروہ جہّنم کی طرف ہنکایا جائے گا یہاں تک کہ اس کے سامنے پہنچ جائیں گے تو اس کے دروازے کھول دیئے جائیں گے اور اس کے خازن سوال کریں گے

जिन लोगों ने इनकार किया, वे गिरोह के गिरोह जहन्नम की ओर ले जाए जाएँगे, यहाँ तक कि जब वे वहाँ पहुँचेगे तो उसके द्वार खोल दिए जाएँगे और उसके प्रहरी उनसे कहेंगे,

wa-sīqa lladhīna kafarū ʾilā jahannama zumaran ḥattā ʾidhā jāʾūhā futiḥat ʾabwābuhā wa-qāla lahum

خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا

‘Did there not come to you [any] apostles from among yourselves, reciting to you the signs of your Lord and warning you of the encounter of this day of yours?’

کیا تمہارے پاس رسول نہیں آئے تھے جو آیاتِ رب کی تلاوت کرتے اور تمہیں آج کے دن کی ملاقات سے ڈراتے

"क्या तुम्हारे पास तुम्हीं में से रसूल नहीं आए थे जो तुम्हें तुम्हारे रब की आयतें सुनाते रहे हों और तुम्हें इस दिन की मुलाक़ात से सचेत करते रहे हों?"

khazanatuhā ʾa-lam yaʾtikum rusulun minkum yatlūna ʿalaykum ʾāyāti rabbikum wa-yundhirūnakum liqāʾa yawmikum hādhā

قَالُوا بَلَىٰ وَلَٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ

﴿ ٧١ ﴾

They will say, 'Yes, but the word of punishment became due against the faithless.'

توسب کہیں گے کہ بیشک رسول آئے تھے لیکن کافرین کے حق میں کلمۂ عذاب بہرحال ثابت ہوچکا ہے

वे कहेंगे, "क्यों नहीं (वे तो आए थे) ।" किन्तु इनकार करनेवालों पर यातना की बात सत्यापित होकर रही

qālū balā wa-lākin ḥaqqat kalimatu l-ʿadhābi ʿalā l-kāfirīna

قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ فَبِئْسَ
مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٢﴾

It will be said, ‘Enter the gates of hell to remain in it [forever]. Evil is the [ultimate] abode of the arrogant.’

تو کہا جائے گا کہ اب جہنّم کے دروازوں سے داخل ہو جاؤ اور اسی میں ہمیشہ ہمیشہ رہو کہ تکبّر کرنے والوں کا بہت اِرا ٹھکانا ہوتا ہے

कहा जाएगा, "जहन्नम के द्वारों में प्रवेश करो। उसमें सदैव रहने के लिए।" तो बहुत ही बुरा ठिकाना है अहंकारियों का!

qīla dkhulū ʾabwāba jahannama khālidīna fīhā fa-biʾsa mathwā l-mutakabbirīna

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا
جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا

Those who are wary of their Lord will be led to paradise in throngs. When they reach it, and its gates are opened,

اور جن لوگوں نے اپنے رب کا تقویٰ اختیار کیا انہیں جنّت کی طرف گروہ در گروہ لے جایا جائے گا
یہاں تک کہ جب اس کے قریب پہنچیں گے اور اس کے دروازے کھول دیئے جائیں گے

और जो लोग अपने रब का डर रखते थे, वे गिरोह के गिरोह जन्नत की ओर ले जाएँगे, यहाँ तक कि जब वे वहाँ पहुँचेंगे इस हाल में कि उसके द्वार खुले होंगे।

wa-sīqa lladhīna ttaqaw rabbahum ʾilā l-jannati zumaran ḥattā ʾidhā jāʾūhā wa-futiḥat ʾabwābuhā

وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا
خَالِدِينَ ﴿٧٣﴾

its keepers will say to them, 'Peace be to you! You are welcome! Enter it to remain [forever].'

تو اس کے خزانہ دار کہیں گے کہ تم پر ہمارا سلام ہو تم پاک و پاکیزہ ہو لہٰذا ہمیشہ کے لئے جنت میں داخل ہو جاؤ

कि हम जन्नत में जहाँ चाहें वहाँ रहें-बसे।" अतः क्या ही अच्छा प्रतिदान है कर्म करनेवालों का!-

wa-qāla lahum khazanatuhā salāmun ʿalaykum ṭibtum fa-dkhulūhā khālidīna

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ

They will say, ‘All praise belongs to Allah, who has fulfilled His promise to us and made us heirs to the earth,

اور وہ کہیں گے کہ شکر خدا ہے کہ اس نے ہم سے کئے ہوئے اپنے وعدہ کو سچ کر دکھایا ہے اور ہمیں اپنی زمین کا وارث بنادیا ہے کہ

और वे कहेंगे, "प्रशंसा अल्लाह के लिए, जिसने हमारे साथ अपना वादा सच कर दिखाया, और हमें इस भूमि का वारिस बनाया

wa-qālū l-ḥamdu li-llāhi lladhī ṣadaqanā waʿdahū wa-ʾawrathanā l-ʾarḍa

نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ ۖ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٧٤﴾

that we may settle in paradise wherever we may wish!' How excellent is the reward of the workers [of righteousness]!

جنت میں جہاں چاہیں آرام کریں اور بیشک یہ عمل کرنے والوں کا بہترین اجر ہے

कि हम जन्नत में जहाँ चाहें वहाँ रहें-बसे।" अतः क्या ही अच्छा प्रतिदान है कर्म करनेवालों का!-

natabawwaʾu mina l-jannati ḥaythu nashāʾu fa-niʿma ʾajru l-ʿāmilīna

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِّينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۖ

And you will see the angels surrounding the Throne, celebrating the praise of their Lord

اور تم دیکھو گے کہ ملائکہ عرش الٰہی کے گرد گھیرا ڈالے ہوئے اپنے رب کی حمد کی تسبیح کر رہے ہیں

और तुम फ़रिश्तों को देखोगे कि वे सिंहासन के गिर्द घेरा बाँधे हुए, अपने रब का गुणगान कर रहे है।

wa-tarā l-malāʾikata ḥāffīna min ḥawli l-ʿarshi yusabbiḥūna bi-ḥamdi rabbihim

وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

﴿٧٥﴾

and judgment will be made between them with justice, and it will be said, 'All praise belongs to Allah, the Lord of all the worlds!'

اور لوگوں کے درمیان حق وانصاف کے ساتھ فیصلہ کردیا جائے گا اور ہر طرف ایک ہی آواز ہوگی کہ الحمدللہ رب العالمین

और लोगों के बीच ठीक-ठीक फ़ैसला कर दिया जाएगा और कहा जाएगा, "सारी प्रशंसा अल्लाह, सारे संसार के रब, के लिए है।"

wa-quḍiya baynahum bi-l-ḥaqqi wa-qīla l-ḥamdu li-llāhi rabbi l-ʿālamīna

اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّد

O' Allāh send Your blessings on Muhammad and the family of Muhammad.

اے اللہ ! رحمت فرما محمد وآل(ع) محمد پر

ऐ अल्लाह मुहम्मद और आले मुहम्मद पर अपनी सलामती रख़

allahumma salli `ala muhammadin wa ali muhammadin

Please recite Sūra E Fātiḥa for ALL MARHUMEEN

For any errors / comments please write to: rehanL@hotmail.com
Kindly recite Sura E Fatiha for Marhumeen of all those who have worked towards making this small work possible.